

Natuurinrichting Bergerven

Agentschap voor
Natuur en Bos

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Voorwoord

Natuur en open ruimte is in Vlaanderen een schaars goed. Het komt er dus op aan om weloverwogen en duurzaam met de nog aanwezige natuur en de open ruimte om te springen.

Om projectmatig aan natuurherstel, -behoud en -ontwikkeling te doen heeft de Vlaamse overheid het instrument natuurinrichting in het leven geroepen. Natuurinrichting richt zich voornamelijk op de groene gebieden en de speciale beschermingszones (SBZ) in het bijzonder. De inrichtingsmaatregelen worden uitgewerkt op maat van het gebied en zijn voornamelijk gericht op het herstel van de aanwezige fauna en flora. Maar natuurinrichting heeft ook oog voor de andere functies in het gebied en biedt de mogelijkheid om samen met de eigenaars en gebruikers (recreanten, landbouwers, ...) te werken aan een duurzame toekomst voor de mens en zijn leefomgeving.

Deze brochure is een samenvatting van het natuurinrichtingsproject Bergerven. Het projectgebied is ongeveer 571 ha groot en ligt op het grondgebied van Neeroeteren (Maaseik) en Rotem (Dilsen-Stokkem). Het grootste gedeelte is gesitueerd tussen de Europalaan (N771) en de Zuid-Willemsvaart. In het noorden ligt de grens bij benadering op de rand van de zandgroeve en 't Eilandje. Bij de start van het project in 2001 was bijna 535 hectare op het gewestplan bestemd als groengebied of natuurgebied. De rest was industriegebied (9 ha), recreatiegebied (7 ha), waterweg (16 ha) en landbouwgebied (5 ha).

In Limburg is dit na het Smeetshof (in Bocholt), het tweede afgewerkte natuurinrichtingsproject. Voor de uitwerking van het project werd een projectcomité (voornamelijk administratie) en projectcommissie (belanghebbenden, eigenaars en gebruikers) opgericht. Het project Bergerven vond immers plaats op gronden van meerdere eigenaars en gebruikers. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het project uiteindelijk vele jaren duurde.

Maar we zijn trots op het resultaat en willen het hier graag aan je voorstellen. Meer nog: met deze brochure willen we je warm maken om zelf al wandelend of fietsend ter plaatse een kijkje te gaan nemen. Geniet van de mooie landschappelijke vergezichten en realiseer je dat je een stukje geschiedenis binnenstapt.

Inhoud

Voorwoord	3
Inhoud	5
Hoe zag Bergerven er vroeger uit?	7
Procedure Natuurinrichting	9
De visie vertaald in technische plannen	11
Bergerven op de kaart gezet	12
De cijfertjes achter het project	19
Extra realisaties dankzij het natuurinrichtingsproject	21
En de mens zag dat het goed was ...	23

Hoe zag Bergerven er vroeger uit?

Een landschap is constant in verandering door de inwerking van natuurkrachten. Vanaf het moment dat de mens, in de latere prehistorie, in zijn eigen voedselproductie begon te voorzien, zette hij zijn leefomgeving naar zijn hand. De laatste eeuwen lijken de natuurkrachten, bijvoorbeeld aardbevingen en vulkaanuitbarstingen, slechts sporadisch voor te komen in West-Europa. Maar in het 'verre' verleden hebben ze wel degelijk plaatsgevonden. De gevolgen van deze drastische en grootschalige veranderingen kan je wel waarnemen als stille getuige in het huidige landschap. Zo ligt het natuurgebied Bergerven aan de steilrand van het Kempens plateau in een historische meander van de Maas. De sporen van de werking van de vroegere natuurkrachten zijn nog steeds zichtbaar in de aanwezigheid van grind en zwerfstenen. Uit oude kaarten kunnen we afleiden dat het oude heidelandschap vanaf het einde van de 18de eeuw drastisch veranderde door menselijke ingrepen. In 1808 werd gestart met de aanleg van het kanaal. Dit gebeurde hier echter niet door 'uitgraving', maar door ophoging. Het is dan ook een eigenaardig zicht om de boten 'hoog boven de dijk' te zien voorbij varen.

De beplanting van de woeste heidegronden met naaldbomen (voornamelijk grove den en Corsicaanse den) begon in de periode 1830-1850 en was afgerond toen de spoorwegverbinding Hasselt-Maaseik tot stand kwam in 1874. In 1979 werd de lijn volledig afgeschaft en omgevormd tot het huidige fietspad.

Door grindontginning (1973-1992) ontstonden er verschillende grote en diepe plassen aan de voet van de beboste steilrand. Het brongebied van de Zanderbeek was onherkenbaar veranderd... Na de intensieve grindwinning waren er plannen voor de aanleg van een recreatieoord in dit gebied en werd er alvast een dijk aangelegd tussen de grindplassen. Het toeristisch project ging echter niet door en het ontgrinde gebied kreeg de bestemming natuurgebied. Een deel van de grindplassen werd een eerste maal heringericht, maar resten van de ontgrindingsinstallaties bleven er gewoon staan. Er was dus nog werk aan de winkel om de natuur in dit gebied alle kansen te geven die ze verdiende. Natuurinrichting, als instrument van de Vlaamse overheid, leek hiervoor het meest geschikt.

Procedure natuurinrichting

De mogelijkheid om aan kavelruil te doen en werken op gronden van derden uit te voeren, maakt van natuurinrichting een krachtig instrument om natuurdoelen te realiseren. Ingrijpende maatregelen worden altijd weloverwogen en na rijp beraad genomen. Een uitgebreide procedure verzekert bovendien dat er niet over één nacht ijs wordt gegaan. Dit impliceert echter ook dat er heel wat tijd verstrijkt tussen de informele opstart van een project en de laatste 'schop' die in de grond gaat. In onderstaande tabel zijn in chronologische volgorde de verschillende stappen voor het natuurinrichtingsproject Bergerven weergegeven. De stap van de opmaak van een natuurinrichtingsakte was niet vereist en met het definitieve projecteinde wordt nog even gewacht. Er is immers hoop dat de aanleg van een fauna-fietspassage over de Europalaan ook nog uitgevoerd kan worden. Medefinanciering vanuit natuurinrichting is dan nog mogelijk.

Motiveringsnota	oktober 1999
Aanvang haalbaarheidsrapport	voorjaar 2000
Instelling project	2 mei 2001
Projectrapport af	oktober 2001
Instelling projectcomité	31 juli 2001
Instelling projectcommissie	14 september 2001
Openbaar onderzoek definitief projectrapport	19 november - 18 december 2001
Vaststelling lijst van belanghebbenden door comité	16 april 2002
Vaststelling maatregelen en modaliteiten	23 september 2002
Goedkeuring bestek opmaak van het projectuitvoeringsplan (PUP)	12 november 2002
Aanvang studieopdracht voor opmaak PUP	1 september 2003
Goedkeuring passende beoordeling	10 mei 2005
Openbaar onderzoek PUP 1	11 mei - 10 juni 2005
Goedkeuring ontheffing MER	18 augustus 2005
Vaststelling PUP 1 door comité	28 augustus 2005
Werken op terrein - PUP 1	1 augustus 2006 - eind april 2008
Openbaar onderzoek PUP 2 (*)	29 september - 29 oktober 2008
Beslissing i.v.m. PUP 2 door comité	6 november 2008
Werken op terrein - PUP 2	18 januari 2010 - 31 januari 2014

(*) Er werden protocollen afgesloten met de eigenaars van de terreinen waarop de maatregelen werden uitgevoerd. Wettelijk ging het dus niet om een projectuitvoeringsplan (PUP) maar om een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. Het comité heeft dus ook geen officiële vaststelling moeten doen van PUP2, maar wel beslissingen genomen betreffende de maatregelen en modaliteiten in de ingediende stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

De visie vertaald in technische plannen

De eerste (grove) visievorming gebeurde voordat het projectrapport in openbaar onderzoek ging. Omdat de officiële instelling van de projectorganen (projectcommissie en projectcomité) een tijdje op zich liet wachten, gebeurde dit vooral via informeel overleg. De stap tot goedkeuring van het ministerieel besluit van de maatregelen en modaliteiten nam een jaar in beslag. Voor de opmaak van het projectuitvoeringsplan (technische plannen) werd het studie bureau Haskoning nv (Royal Haskoning DHV) aangesteld. Omwille van praktische haalbaarheid, werden er uiteindelijk twee projectuitvoeringsplannen (PUP1 en PUP2) opgemaakt. Bij de totstandkoming van de technische plannen en dus nog voor de indiening van een stedenbouwkundige vergunning, werd er veel overlegd met de betrokken belangengroepen en overheidsinstanties. Dit was vooral nodig om al op voorhand bepaalde discussiepunten uit te klaren, zoals bijvoorbeeld de discussie over het type verharding en beplanting aan de Kapel van de Weerstand, of over het type en de locatie van de plaatsing van de veeroosters of over hoe het probleem van de nabehandeling van de exoten in Maaseik aangepakt moet worden. De afspraken omtrent het onderhoud en het beheer nadien van de uit te voeren werken werden op voorhand vastgelegd. Zo zijn de investeringen met overheidsgeld verantwoord.

Bergerven op de kaart gezet - deel 1 -

1

Bescherming zeldzame soorten. Langs de hoger gelegen boswegen (voornamelijk op grondgebied Maaseik) werden veel Amerikaanse eiken gekapt. Dit met als doel de **rode dopheide**, een zeldzame soort in Vlaanderen, maximale kansen te geven om te overleven. Andere plantensoorten zoals de gewone struikheide kunnen hiervan mee profiteren. Wie weet profiteert ook de gladde slang van warme open plekken in het bos. Je zal ze echter zelden te zien krijgen... In de bospoelen kan je in het voorjaar wel amfibieën aantreffen zoals de gewone pad, de bruine kikker en de vinpootsalamander.

2

Hier beleef je het zicht op de plassen op een aparte manier; een **natuurlijk uitkijkpunt** op de rand van een oude Maasoever. De Maas is echter toch wel een aantal km naar het oosten opgeschoven.

3

Verspreid in het gebied werden hier en daar nog **bomen / houtkanten gekapt** met specifieke doeleinden. Zo werden er langs het jaagpad langs de Zuid-Willemsvaart nog enkele 'gevaarlijk staande' populieren verwijderd. Rond het geologisch interessante punt de Indianenrots (zanden van Waubach) werden ook enkele bomen gekapt.

4

De **kijkhut** is toegankelijk voor mindervaliden. Vanuit de kijkhut kan je makkelijk vogels observeren zonder dat je zelf gezien wordt. Vooral in de trekperiode (voorjaar en najaar) is deze kijkhut 'in trek' bij de vogelaars. Met een beetje geluk kan je er drie verschillende soorten zwaluwen en oeverzwaluwen tegelijkertijd over het water zien scheren. Op of in het water kan je verschillende soorten eenden, reigers en futen waarnemen. Ook en misschien nog meer in de winterperiode omdat deze plassen omwille van hun diepte niet dichtvriezen. En in de omliggende weilanden tref je het hele jaar door ganzen aan.

5

moeraswolfsklauw

Op sommige nattere plekken is de bovenste voedselrijke laag weggenomen om planten van de **natte heide** terug te laten ontkiemen. Soorten zoals de gewone dopheide, zonedauw en moeraswolfsklauw krijgen hierdoor meer toekomstkansen in dit gebied.

6

De **vispaaiplaatsen / oeversbeschoeiing** aan 'het Eilandje' in de Zuid-Willemsvaart werden hersteld in de hoop dat dit het natuurlijke visbestand in het kanaal ten goede komt.

Bergerven op de kaart gezet - deel 2 -

7

Deze **kijkheuvel** is het laatste restant van de oude dijk die tussen de plassen gelegen was. Het grootste gedeelte van het materiaal werd gebruikt voor het minder diep maken van de steile oeverwanden van de plassen. De zwerfstenen zijn ooit lang geleden op natuurlijke wijze tot hier geraakt, maar met machinekracht opgegraven en nadien op de heuvel gelegd.

8

Een **snoer van ondiepe plassen** verbindt de meest westelijk gelegen plas met de vroegere bron van de Zanderbeek. Voor de vissen is het mogelijk om zich in deze plassen stroomopwaarts te begeven.

Vanuit de lucht zie je heel duidelijk de **ondiepe plas** die gecreëerd werd door hergebruik van het materiaal van de oude dijk. Wist je dat tijdens de uitvoering van de werken de kraan en de kraanmachinist ... in het diepe water verdwenen? Gelukkig is het allemaal goed afgelopen en kon de bestuurder zichzelf redden. Ook de grote kraan werd nadien weer opgevist en opnieuw rijvaardig gemaakt. Tussen de plassen hebben we ook opgeruimd (een oud huis, resten van de ontgrindingsinstallaties en oude grindhopen en -wegen, een asfaltweg,...), gekapt en gelijk gemaakt. De kraamkamer is nu gereed in de vorm van een 'broed- en rustgebied' voor fauna en flora. De plant moeraswederik heeft zich al massaal voortgeplant langs de waterlijn. Ook voor libellen is het **plassegebied** van Bergerven ondertussen 'the place to be', met meer dan 25 aanwezige soorten; een hotspot voor Vlaanderen. Voor vlinders en vogels gaat het allemaal een beetje trager om dit gebied te (her)ontdekken, maar de verwachtingen zijn groot. De monitoring van fauna en flora loopt nog door na het projecteinde.

9

In de **ondiepe oeverboorden** groeien plantjes die op het eerste zicht niet speciaal lijken, maar ze komen in heel Europa nog maar weinig voor. Hier in de ondiepe oeverzones van de voedselarme plassen van Bergerven voelen deze plantjes van het oeverkruidverbond (Littorellion), zoals pilvaren zich echter goed thuis. Graafwerken hebben de ondiepe oeverzone aanzienlijk vergroot. Hierdoor krijgen ze nu de kans om zich ongebreideld voort te planten. De eerste tekenen zijn hoopvol.

10

Langs de Zuid-Willemsvaart liggen verschillende **tapsluizen**. Kalkrijk water uit het kanaal wordt nog steeds gebruikt om de lager gelegen graslanden te bevoeien. Tijdens het project werd een tapsluis hersteld en twee anderen vernieuwd. Ze kregen ook een ander kleurtje. Deze tapsluizen bevinden zich allemaal ten oosten van het kanaal.

11

Bergerven op de kaart gezet - deel 3 -

12

In de omliggende bossen van Dilsen-Stokkem heeft de stad werken laten uitvoeren in het kader van het **bosbeheersplan**. Het is de bedoeling om de aangeplante dennenbossen om te vormen naar meer natuurlijke eikenberkenbossen. Als een eerste stap in deze omvorming werden Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik verwijderd. Sommige boswegen en oude parkings werden met een bareel afgesloten; andere boswegen zijn hersteld met het oog op een makkelijker beheer. Er werd ook met de ruiters/menners rekening gehouden.

We noemen dit een **pad met lage moeilijkheidsgraad** omdat het pad zelf niet volledig voldoet aan alle opgelegde criteria voor mindervaliden. Een deel van de verharding is in asfalt en doet ook dienst als fietspad. Het gedeelte door de bossen is aangelegd in dolomiet. Er werd bewust gekozen om dit deel van het pad niet toegankelijk te maken voor paarden en gemotoriseerde voertuigen op wielen. Dolomiet is kwetsbaar voor uitspoeling en daarom is er langs het pad een afscheiding voorzien. Respecteer dat een deel van dit pad specifiek is aangelegd voor buggy's, kinderwagens, rolstoelen en rolwagentjes.

13

14

Als je een wandeling maakt ten noordwesten van de Brugstraat, heb je veel kans dat je onderweg over of langs een **veerooster** stapt. De veeroosters zijn geplaatst om de Schotse hooglandrundersen en Koninkpaarden binnen het nieuwe begrazingsraster te houden. Deze dieren helpen mee aan het uitvoeren van het natuurbeheer rond de plassen.

15

De oude **parking aan de Kapel van de Weerstand** werd heringericht. Omdat verschillende doelgroepen deze parking gebruiken was behoorlijk wat overleg noodzakelijk om tot een consensus te komen betreffende gebruik van materialen, aanplantingen, locaties en aantal parkeerplaatsen, aanbindplaats voor paarden, fietsenstalling, ... Het uiteindelijke resultaat mag dan ook gezien en gebruikt worden. Dit is nu het startpunt voor het vertrek van wandelingen en de fit-o-meter. Op de infoborden wordt ook de informatie over het gebied en het natuurinrichtingsproject vermeld. Vergeet niet dat er zich **langs de Europalaan** nog een kleine parkeergelegenheid bevindt. Ook hier is het heerlijk wandelen door de bossen tot aan het uitkijkpunt.

De cijfertjes achter het project

Financiële middelen

In onderstaande tabel zijn de financiële kosten van het natuurinrichtingsproject (stand van zaken december 2013) samengebracht. Dit geeft een idee van hetgeen de Vlaamse overheid en andere partners betaald hebben aan de maatregelen uitgevoerd in het kader van het natuurinrichtingsproject. In dit overzicht zijn andere kosten, bijvoorbeeld van de stad Dilsen-Stokkem voor de bosvorming binnen de projectgrens, niet opgenomen. Dit geldt evenmin voor de beheerswerkzaamheden van Limburgs Landschap vzw.

	Raming	Totale kosten	Wie betaalt dit?	
			ANB	andere partners
Studies/monitoring				
Opmaak MER en PUP		€ 197.870,50	€ 197.870,50	
Bodembemonstering		€ 33.322,00	€ 33.322,00	
Totaal studies	€ 251.744,00	€ 231.192,50	€ 231.192,50	
Uitvoering werken incl. veiligheidscoördinatie				
Projectuitvoeringsplan 1		€ 513.404,40	€ 415.779,10	€ 97.625,30
Projectuitvoeringsplan 2		€ 488.232,40	€ 448.259,40	€ 39.973,00
Totaal uitvoering	€ 1.821.607,00	€ 1.001.636,80	€ 864.038,50	€ 137.598,30
TOTAAL	€ 2.073.351,00	€ 1.232.829,30	€ 1.095.231,00	€ 137.598,30

Nog meer datums en cijfertjes

1ste comitévergadering	4 oktober 2001
1ste zitdagen - eigendomssituatie	4 + 11 december 2001
1ste toelichting	24 januari 2002
Terreinbezoek comité/commissie	27 februari 2002
Zitdagen projectrapport	19 en 29 augustus 2003
Toelichtingen	19 mei 2005
Wandeling met toelichting	26 mei 2005
Zitdagen PUP1	24 + 31 mei 2005
Aantal ingediende bezwaren projectrapport	19
Aantal ingediende bezwaren PUP 1	12
Aantal MB's voor wijzigingen comité'samenstelling	5
Aantal comitévergaderingen	19
Aantal commissievergaderingen	14
Aantal natuurinrichtingskrantjes	5

Extra realisaties dankzij het natuurinrichtingsproject

In het projectrapport zijn enkele maatregelen voorgesteld die echter niet opgenomen werden in het ministerieel besluit van maatregelen en modaliteiten of in de projectuitvoeringsplannen. Dankzij de intense samenwerking binnen zowel de projectcommissie als het projectcomité zijn uiteindelijk onderstaande visievoorstellen toch nog gerealiseerd.

- De Intercommunale Maatschappij voor ruimtelijke ontwikkeling in Limburg (IML) verkocht 123,231ha grond aan Limburgs Landschap vzw in de jaren 2004 en 2005. Op deze percelen zijn de grindplassen gelegen.
- De vroegere grinduitbater, Komatco, verwijderde op eigen kosten de achtergebleven constructies. Bovendien werd als herstellingsmaatregel een deel van de werkzaamheden rond de kleine plas uitgevoerd en betaald (dempen van de oude wassloot, verwijderen van een grindhoop, egaliseren van de 'ribben' in de oeverzone) en dit door de aannemer van de eerste natuurinrichtingswerken onder begeleiding van VLM.
- De planologische ruil van industriegebied naar natuurgebied/landschapsbuffer van 9,2 ha op de steilrand van het Kempisch plateau werd gelegaliseerd door de goedkeuring van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) Regionaal Bedrijventerrein Rotem (Dilsen-Stokkem) op 30 november 2010.
- In dit PRUP werd rekening gehouden met de doelstellingen van het natuurinrichtingsproject Bergerven ter invulling van de voorwaarden voor de bufferzone van het industriegebied van Rotem grenzend aan Bergerven.
- De stad Dilsen-Stokkem heeft in het kader van haar bosbeheersplan zelf werken laten uitvoeren voor de creatie van open plekken in het bos, heideherstel, bosvorming, de aanleg van bosexploitatiewegen en bospoelen. Hiermee hoopt het stadsbestuur een nieuw en beter biotoop te creëren voor een aantal zeldzame diersoorten.
- Het gebied Bergerven werd uiteindelijk mee opgenomen in de ankerplaats "Voormalige Schootsheide tussen Elen en Opoeteren en Bosbeekvallei" (voorlopig aangeduid op 3 juli 2013). De erfgoedwaarden zijn op deze plaats aangetast maar de plassen sluiten aan op het omgevende landschap, zonder harde grenzen. Het contrast tussen het beboste plateau en de open (water)vlaktes, de vele zichten op de steilrand en de natuurwaarde, vormen samen een waardevol landschap met potentie voor de toekomst.
- Dankzij het recht van voorkoop kon een aantal cruciale percelen aangekocht worden door het Agentschap voor Natuur en Bos en Limburgs Landschap vzw.
- De terreinplough van Limburgs Landschap vzw voerde beheerswerken uit op de Vossenbergh. Er werd een zone vrijgemaakt van bomen en struiken om het open karakter van het gebied te bewaren voor de ontwikkeling van de schrale heidevegetatie. Hierbij werd opslag van voornamelijk wilgen, berken en grove dennen gekapt.
- De aanleg van een fauna-fietspassage over de Europalaan wordt verder onderzocht. Het financiële plaatje en de uitvoeringsmodaliteiten zijn nog niet duidelijk uitgeklaard en vraagt nog verder overleg. De officiële projectorganen van het natuurinrichtingsproject worden momenteel nog niet opgeheven. Zo kan natuurinrichting nog iets inbrengen aan de mogelijke fauna-fietspassage.

En de mens zag dat het goed was ...

Om na te gaan of de vooropgestelde doelstellingen van natuurinrichting gehaald worden, vindt er op vastgestelde jaren een monitoring plaats met als doel het uitgevoerde 'beleid' te evalueren.

De plant moeraswederik heeft zich al massaal voortgeplant langs de waterkanten van de grindplassen. Ook voor libellen is het plassengebied van Bergerven ondertussen 'the place to be', met meer dan 25 aanwezige soorten een hotspot voor Vlaanderen. Voor vlinders en vogels gaat het allemaal een beetje trager om dit gebied te (her)ontdekken, maar de verwachtingen zijn groot. De monitoring van fauna en flora loopt tot 10 jaar na de inrichtingswerken.

Eind mei 2013 berichtte de media dat er in Bergerven 2 zeldzame grote keverorchissen gevonden waren. De grote keverorchis is een vrij zeldzame soort in Vlaanderen en wordt voornamelijk aangetroffen in Haspengouw. Ook in de noordelijke delen van Limburg zijn vindplaatsen van de grote keverorchis, maar daar is hij een stuk zeldzamer. De grote keverorchis voelt zich thuis op vochtige, lichte plekjes in loofbossen, langs bosranden of in grasland. Na de afgravingen door natuurinrichting en de verwijdering van de opslag door de terreinploeg van Limburgs Landschap vzw, ontstond de ideale ontkiemingssituatie voor deze soort. Hopelijk kan ze zich in de toekomst verder uitbreiden. Wie weet welke andere natuurpareltjes nog terug gaan verschijnen?

Partners

Natuurvereniging **Limburgs Landschap vzw** is eigenaar en beheerder van de natuurgebieden Bergerven, Vossenbergh en Platte Lindenberg. Limburgs Landschap vzw zet zich sinds 1971 in voor meer natuur in Limburg. Dat doen we door de aankoop en het beheeren van gebieden. Ondertussen beheert Limburgs Landschap vzw al meer dan 2300 hectare, waar iedereen van kan genieten.

Meer info: www.limburgs-landschap.be

De **stad Dilsen-Stokkem** wenst via het natuurinrichtingsproject en het uitgebreid bosbeheerplan de omvorming van een grote oppervlakte homogeen dennenbos te stimuleren. De uitgestrekte bosgebieden worden aantrekkelijk gemaakt voor de zeldzame diersoorten, heide en vennen. De zadelsprinkhaan en gladde slang zullen welvaren bij de nieuwe open plekken en heidebermen.

Meer info: www.dilsen-stokkem.be

Bergerven situeert zich deels op het grondgebied van de **stad Maaseik**. Daarnaast participeert de stad ook als eigenaar van bossen op de steilrand en het plateau. Voor deze bossen neemt de stad het nabeheer in het kader van het project voor haar rekening.

Meer info: www.maaseik.be

Het **Agentschap voor Natuur en Bos** staat in voor het beleid, het duurzaam behouden en versterken van natuur, bos en groen, samen met alle partners. Het staat onder meer in voor de sturing en financiële ondersteuning van natuurinrichtingsprojecten, waaronder dit natuurinrichtingsproject 'Bergerven'.

Meer info: www.natuurenbos.be

De **Vlaamse Landmaatschappij** maakt als Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) deel uit van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid. Platteland en Mestbeleid, Mestbank en Projectrealisatie zijn haar kernafdelingen. De VLM coördineert het natuurinrichtingsproject Bergerven en staat in voor de uitvoering ervan.

Meer info: www.vlm.be

Het **Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)** stimuleert de toepassing van natuurtechnische milieubouw (NTMB) bij infrastructuurwerken. Op deze manier ontstaat meer ruimte voor natuurontwikkeling en wordt de invloed van de werken op fauna en flora verzacht.

Meer info: www.lne.be

Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw werkt met vele partners aan een mooi landschap en een verantwoorde manier om daarvan te genieten. Zo werd een fietsroutenetwerk gerealiseerd. Bergerven zal een onderdeel vormen van het wandelaanbod van de Hoge Kempen, waarvan het zuidelijke deel een Nationaal Park is.

Meer info: www.rlkm.be

Contact

Vlaamse Landmaatschappij regio Oost
vestiging Hasselt
Koningin Astridlaan 10
3500 Hasselt
tel.: 011 29 87 00
www.vlm.be

Colofon

Deze publicatie is een uitgave van
de Vlaamse Landmaatschappij

Samenstelling en foto's: VLM regio Oost
Tekst: Paula Ulenaers
Vormgeving: Inge Hendrixx

V.U.: Vlaamse Landmaatschappij,
Toon Denys, gedelegeerd bestuurder,
Gulden Vlieslaan 72, 1060 Brussel

februari 2014